

**MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI
EXAMINATION – JULY 2017**

CERTIFICATE COURSE IN SECURITY & FIRE PREVENTION TRAINING. (411124)

TIME ALLOWED – 3 Hrs.

MARKS – 100

SUBJECT – INDUSTRIAL SECURITY FUNCTIONS (THEORY-I)

Q.1)A] Fill in the blanks by choosing proper option. (any 5) 05

- 1) The ----- is a double two stages pump while pumps the Blood through lungs and body.
a) Brain b) Liver c) Heart d) Kidney
- 2) Do not give a ----- victim any kind of medication.
a) Fracture b) Bleeding c) Brain injury d) Heart stroke
- 3) First Aid is given in ----- condition.
a) Critical b) Normal c) Danger d) None
- 4) Indian Explosive Act is ----- years old.
a) 127 b) 156 c) 200 d) 52
- 5) ----- firm is ready to fight with emergency condition.
a) DMP b) CRP c) LPA d) LPG

B] State true or false. (any 5) 05

- 1) Verification of incoming / outgoing materials at the main gate is the important role of security.
- 2) The food provided in the canteen should be hygienic.
- 3) Pipelines painted with different colours is effective for safety.
- 4) In industry normal height of wall compound is sufficient to prevent intrusion and theft.
- 5) Any dark areas / corners in the plant that are threats to plant security.

C] State long form. (any 5) 05

1) B.A. Set	4) PF
2) CPR	5) DFMD
3) DCP	6) FH

D] Match the pairs. 05

Column 'A'

- 1) Solide fire
- 2) Liquid fire
- 3) Common approach to Leadership
- 4) To parts of the skeleton
- 5) Medium type pump

Column 'B'

- a) An output between 350 and 500 gallons of water
- b) To promote Recovery
- c) Oil, Petrol etc.
- d) Coal, Fabric, paper
- e) The situation approach

- Q.2) Attempt any two out of four. 16**
- 1) Explain Security system at Material storage.
 - 2) Explain the Regulation of Employment and Welfare Act 1981.
 - 3) Write the Basic qualities of Security Officers.
 - 4) Explain the type of Security.
- Q.3) Attempt any two out of four. 16**
- 1) Write down on watchman observation post.
 - 2) Write on Physical fitness.
 - 3) Write down the Organization and Development of Security Personal.
 - 4) Explain the Security system at Dispatch / Loading Area.
- Q.4) Attempt any two of the following. 16**
- 1) What are the training to be given to security personal?
 - 2) What is mean by Safety Violation? Explain in detail.
 - 3) Write down the list of important telephone number.
 - 4) Write how to check trailers and tankers before they leave the premises.
- Q.5) Write short notes on. (any 4) 16**
- 1) Dressing and Bandages
 - 2) First Aid on Snake Bite
 - 3) Industrial Poisoning
 - 4) Life Saving Skills
 - 5) Identification of ID.
- Q.6) Attempt any two out of four. 16**
- 1) Explain the correct way of standing at attention.
 - 2) Write about selection of Security Personnel.
 - 3) What is crowd control?
 - 4) What skills are necessary for the security Personnel?

मराठी भाषांतर

क्र. ४१११२४११

प्र.१. अ) रिकाम्या जागा भरा.

५

- १) ----- हा डबल टू-स्टेप पम्प आहे, ज्याद्वारे रक्त लंग्ज व बॉडीमध्ये पम्प केले जाते.
अ) मेंदू ब) लिव्हर क) हार्ट ड) किडनी
- २) ----- झालेल्या व्यक्तीला कोणत्याही प्रकारचे मेडीकेशन देऊ नये.
अ) फ्रॅक्चर ब) ब्लिंडींग क) मेंदुची इजा ड) हृदयविकार
- ३) प्रथमोपचार ----- परिस्थितीत देण्यात येतो.
अ) क्रिटीकल ब) नॉर्मल क) डेंजर ड) निरंक
- ४) भारत देशातील एक्सप्लोजीव्ह अँक्ट हा ----- वर्षापूर्वीचा आहे.
अ) १२७ ब) १५६ क) २०० ड) ५२
- ५) ----- फर्म आपत्कालील परिस्थितीशी सामना करण्यासाठी तत्पर असते.
अ) DMP ब) CRP क) LPA ड) LPG

ब) चूक की बरोबर ते लिहा. (कोणतेही पाच)

५

- १) सिक्युरिटीचे मुख्य काम म्हणजे मुख्य प्रवेशद्वारातून आतमध्ये येणा-या / बाहेर जाणा-या सामानाची पडताळणी करणे होय.
- २) कॅन्टीनमध्ये देण्यात येणारे अन्न हायजेनिक असले पाहिजे.
- ३) विविध रंगाने रंगविलेल्या पाईपलाईन्स सुरक्षेच्या दृष्टीने योग्य असतात.
- ४) घुसखोरी व चोरी यांचा प्रतिबंध करणेसाठी इंडस्ट्रीजमध्ये नॉर्मल उंचीची भिंत पुरेशी असते.
- ५) प्लान्टमधील गडद अंधाराचा भाग / कॉर्नर हा सिक्युरिटीच्या दृष्टीने धोकादायक असतो.

क) खाली दिलेले पूर्ण रूप लिहा.

५

1) B.A. Set	4) PF
2) CPR	5) DFMD
3) DCP	6) FH

ड) जोडया जुळवा.

५

अ गट

ब गट

१) सॉलीड फायर	अ) ३५० व ५०० गॅलन पाण्याचे आऊटपुट
२) लिक्वीड फायर	ब) रिकव्हरीसाठी प्रमोट करणे
३) लिडरशिपसाठी कॉमन ऑप्रोच	क) ऑईल, पेट्रोल इ.
४) स्केलटेनचा पार्ट	ड) कोळसा, फॅब्रिक, पेपर इ.
५) मध्यम कॅपॅसिटीचा पंप	इ) इलेक्ट्रीक सर्किट लिंकेज

प्र.२. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१६

- १) मटेरीअल स्टोरेजच्या ठिकाणी सुरक्षा सिस्टीम कशी असावी? स्पष्ट करा.
- २) एम्प्लॉयमेंट व वेल्फेअर ॲक्ट, १९८१ चे नियम स्पष्ट करा.
- ३) सुरक्षा अधिका-याचे मुलभूत गुण कोणते?
- ४) सुरक्षेचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१६

- १) 'वॉचमन ऑब्झर्वेशन पोस्ट' याबाबत थोडक्यात माहिती लिहा.
- २) शारीरिक तंदुरुस्ती स्पष्ट करा.
- ३) आस्थापना व सुरक्षा रक्षकांची डेव्हलपमेंट यावर टीप लिहा.
- ४) माल पाठविण्याच्या जागी किंवा चढविण्याच्या जागीची सुरक्षा व्यवस्था स्पष्ट करा.

प्र.४. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१६

- १) सुरक्षा रक्षकांना कोणत्या प्रकारचे प्रशिक्षण दिले जाते?
- २) सेफ्टी व्हायोलेशन म्हणजे काय? सविस्तर स्पष्ट करा.
- ३) महत्वाचे टेलीफोन नंबर्स लिहा.
- ४) कंपनी परिसर सोडण्यापूर्वी ट्रेलर्स आणि टँकर्स कसे चेक करतात?

प्र.५. टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

१६

- १) ट्रेसिंग व बँडजेस
- २) साप चावल्यानंतरचे प्रथमोपचार
- ३) इंडस्ट्रीअल पॉयझनिंग
- ४) जीवन वाचविण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये
- ५) कागद पत्रांची ओळख

प्र.६. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१६

- १) अटेंशनमध्ये उभे राहण्याची योग्य पध्दती स्पष्ट करा.
- २) सुरक्षा रक्षकांची निवड कशी करावी?
- ३) गर्दीवर ताबा कसा मिळवावा?
- ४) सुरक्षा अधिकारी / व्यक्तीकडे कोणती कौशल्ये असणे आवश्यक आहे.

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI
EXAMINATION – JULY 2017
CERTIFICATE COURSE IN SECURITY & FIRE PREVENTION TRAINING. (411124)

TIME ALLOWED – 3 Hrs.

MARKS – 100

SUBJECT – FIRE PREVENTION (THEORY-II)

Q.1)A] Fill in the blanks by choosing proper option. 05

- 1) The 3 basic components necessary to cause a fire are fuel, -----and heat.
 a) Nitrogen b) Carbon Dioxide c) Phosphorus d) Oxygen
- 2) Conduction, convection and ----- are three forms by which heat released from the fire.
 a) Sprinkling b) Convection c) Radiation d) None
- 3) -----are use to protect a building from internal fire.
 a) Extinguishers b) Hose c) Sprinklers d) None
- 4) ----- fire lighting system is preferred when fire load is high.
 a) Permanent b) Temporary c) Portable d) None
- 5) ----- are of 2 types Dry Barrel and Wet Barrel.
 a) Fire Extinguisher b) Rescue Devices c) PPE d) Fire Hydrants

B] State true or false. (any 5) 05

- 1) Platform staircase should be covered with heavy material.
- 2) Safety posters are used for advertising.
- 3) Ergonomic consideration Deals with position of dangerous object.
- 4) Engineering approach Reduces hazards at work place.
- 5) The rate of Heat transfer depends on vapor content of the Air.
- 6) Class ‘A’ Fire involves gases on liquefied gasses.

C] State long form. (any 5) 05

1) TLV	4) U.V. rays
2) CPR	5) FLT
3) AC	6) F S I

D] Match the following. 05

Column ‘A’

- 1) Group G building
- 2) Arson
- 3) Salvage
- 4) Fire Drill
- 5) Fire Notice

Column ‘B’

- a) Training and Rehearsal
- b) For Fire lighting In Emergency
- c) Dry powder, Co₂
- d) Special Dry Powder
- e) To protect property

- Q.2) Attempt any two out of four. 16**
- 1) What prevention measures to be taken while working in industries?
 - 2) What is a Hydrant? Explain its different types.
 - 3) What are the different causes of Fire in Industries.
 - 4) Explain Maharashtra Fire prevention and Life Safety measures Act 2006
- Q.3) Attempt any two out of four. 16**
- 1) How to operate Hydrants?
 - 2) Explain water type Fire Extinguisher.
 - 3) What are the Fire Fighting actions in case LPG cylinder involved in fire?
 - 4) Which are the safety provisions given in the factories Act 1948?
- Q.4) Give brief answer of any two of the following. 16**
- 1) Generally which material used in the manufacture of non-percolating Hose jackets?
 - 2) Explain the classification of fire.
 - 3) Definition of Temperature.
 - 4) Explain CO₂ TYPE Fire Extinguisher.
- Q.5) Write short notes on. (any 4) 16**
- 1) Fire point
 - 2) Matter (Fuel)
 - 3) Suction Hose
 - 4) Type of Extinguisher
 - 5) Fire Tender
- Q.6) Attempt any two out of four. 16**
- 1) What is a Factory? What are the various provisions in the Factory Act?
 - 2) Explain in brief Low pressure Test.
 - 3) Describe information about working hours and annual leave with wage.
 - 4) Explain the Mount and Dismount procedure on Fire Tender.

मराठी भाषांतर

क्र. ४१११२४१२

प्र.१. अ) रिकाम्या जागा भरा.

५

- १) आग लागण्यासाठी जे तीन आवश्यक घटक आहेत त्यामध्ये फ्युएल, ----- व हिट यांचा समावेश होतो.
अ) नायट्रोजन ब) कार्बन-डाय-ऑक्साईड क) फॉस्फरस ड) ऑक्सिजन
- २) Conduction, Convection आणि ----- हे आगीपासून निर्माण होणारे तीन प्रकार आहेत.
अ) Sprinkling ब) Connection क) Radiation ड) None
- ३) अंतर्गत आगीपासून संरक्षण करणेसाठी इमारतीमध्ये ----- वापरतात.
अ) Extinguishers ब) Hose क) Sprinklers ड) None
- ४) जेव्हा फायर लोड जास्त असतो.----- फायर लाईटिंग सिस्टीम प्राधान्याने वापरतात
अ) कायमस्वरूपी ब) तात्पुरती क) पोर्टेबल ड) यापैकी कोणतीही नाही
- ५) ----- हे दोन प्रकारचे असतात एक ड्राय बॅरेल व दुसरे वेट बॅरेल
अ) अग्निशामक ब) रेसक्यू डिव्हाईस क) PPE ड) फायर हायड्रंटस

ब) चूक की बरोबर ते लिहा. (कोणतेही पाच)

५

- १) प्लॅटफॉर्मच्या पाय-या भारी मटेरियल्स वापरून कव्हर करणे आवश्यक असते.
- २) अँडव्हर्टायझिंगसाठी सेफ्टी पोस्टरचा वापर करतात.
- ३) एर्गोनॉमिक्स हे डेंजरस ऑब्जेक्टच्या पोजिशनशी संबंधित असते.
- ४) कामाचे ठिकाणी इंजिनियरींग अप्रोचमुळे हजार्डस कमी होतात.
- ५) हिट ट्रान्सफरची गती हवेमध्ये असलेल्या वाफेच्या प्रमाणावर अवलंबून असते.
- ६) 'वर्ग - अ फायर' म्हणजे गॅस अथवा द्रवरूप गॅस दर्शवितात.

क) खाली दिलेले पूर्ण रूप लिहा. (कोणतेही पाच)

५

1) TLV	4) U.V. rays
2) CPR	5) FLT
3) AC	6) F S I

ड) जोडया जुळवा.

५

अ गट

ब गट

- १) जी गटाच्या इमारती
- २) अर्सोन
- ३) साल्व्हेज
- ४) फायर ड्रील
- ५) फायर नोटीस

- अ) प्रशिक्षण व सराव
- ब) आपत्कालीन फायर लाईटिंग करिता
- क) ड्राय पावडर CO₂
- ड) स्पेशल ड्राय पावडर
- इ) संपत्ती संरक्षणासाठी

- प्र.२. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.** १६
- १) कारखान्यात काम करताना कोणते खबरदारीचे उपाय योजावेत?
 - २) हायड्रंट म्हणजे काय? त्याचे विविध प्रकार लिहा.
 - ३) कारखान्यांमध्ये आग लागण्याची विविध कारणे कोणती?
 - ४) महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक आणि जीवन सुरक्षा मेझर्स ॲक्ट २००६ स्पष्ट करा.
- प्र.३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.** १६
- १) हायड्रंट कसे ऑपरेट करावे?
 - २) वॉटर टाईप अग्निशामक यंत्र याबाबत टीप लिहा.
 - ३) आगीमध्ये LPG cylinders चा समावेश असल्यास आगीचा मुकाबला कोणत्या साधनांनी करावा स्पष्ट करा.
 - ४) कंपनी कायदा, १९४८ मध्ये सुरक्षेच्या कोणकोणत्या तरतुदी नमूद केलेल्या आहेत?
- प्र.४. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)** १६
- १) नॉन पर्कोलेटींग होज जॅकेट तयार करताना कोणते साहित्य वापरलेले असते?
 - २) आगीचे वर्गीकरण लिहा.
 - ३) टेम्परेचरची व्याख्या लिहा.
 - ४) CO₂ टाईप अग्निशामक यंत्र याबाबत लिहा.
- प्र.५. टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)** १६
- १) फायर पॉईंट
 - २) मॅटर फ्युएल
 - ३) सक्शन होज
 - ४) आग प्रतिबंधक उपकरणांचे प्रकार
 - ५) फायर टेंडर
- प्र.६. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.** १६
- १) कंपनी म्हणजे काय? कंपनी कायद्यात कोणत्या विविध तरतुदी आहेत स्पष्ट करा.
 - २) 'लो प्रेशर टेस्ट' थोडक्यात स्पष्ट करा.
 - ३) कामाचे तास व वार्षिक पगारी सुट्टी याबाबत माहिती लिहा.
 - ४) फायर टेंडरवरील माऊंट व डिसमाऊंट पद्धती स्पष्ट करा.

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI
EXAMINATION – JULY 2017
CERTIFICATE COURSE IN SECURITY & FIRE PREVENTION TRAINING. (411124)

TIME ALLOWED – 3 Hrs.

MARKS – 100

SUBJECT – INDUSTRIAL SECURITY FUNCTIONS (PR-I)

Q.1)	Skill oriented practical Test.	60
	1) How to safety personnel perform Mock Drills at Regular intervals?.	
	2) First Aid - in case of	
	1) Fracture 2) Bleeding 3) Burns 4) Electrical	
	3) Identify Explosive Devices.	
Q.2)	Theory based questions	20
	1) How to do patrolling	
	2) How to do quantity verification at main gate?	
Q.3)	Oral	10
Q.4)	Term work.	10

मराठी भाषांतर

क्र. ४१११२४२१

प्र.१.	कौशल्यवर आधारीत प्रॅक्टिकल टेस्ट	६०
	१) ठरावीक कालावधीत सुरक्षाविषयक काम करणा-या व्यक्तींनी मॉक ड्रील कसे केले पाहिजे? दाखवा.	
	२) खालील प्रसंगी प्रथमोपचार करुन दाखवा.	
	१) फ्रॅक्चर २) रक्तस्राव ३) जळणे ४) इलेक्ट्रीक शॉक	
	३) एक्सट्रोजीव उपकरणे ओळखा.	
प्र.२.	थिअरीवरआधारीत प्रश्न	२०
	१) पेट्रोलिंग कसे करावे?	
	२) मुख्य प्रवेशद्वारावर माल संख्येची पडताळणी कशी कराल?	
प्र.३.	ओरल	१०
प्र.४.	टर्म वर्क	१०

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI
EXAMINATION – JULY 2017
CERTIFICATE COURSE IN SECURITY & FIRE PREVENTION TRAINING. (411124)

TIME ALLOWED – 3 Hrs.

MARKS – 100

SUBJECT – FIRE PREVENTION (PR-II)

Q.1)	Skill oriented practical Test.	60
	1) Hose Drill by using dividing and collecting Breaching. 2) Demonstration of different types of Fire Extinguishers. 3) Rescue from Smoke fire.	
Q.2)	Theory based questions	20
	1) Write a note on Suction Hose 2) Explain the types of Ladder	
Q.3)	Oral	10
Q.4)	Term work.	10

मराठी भाषांतर

क्र. ४१११२४२२

प्र.१.	स्कील ओरीएंटेटड प्रॅक्टीकल टैस्ट	६०
	१) डिक्वार्डिंग व कलेक्टिंग ब्रिचिंगचा उपयोग करून होस ड्रिल करणे. २) फायर सर्व्हिसमध्ये वापरल्या जाणा-या विविध आग विझविणा-या सिलेंडरचा प्रात्यक्षिक सादर करा. ३) स्मोक फायरपासून बचाव प्रात्यक्षिक करून दाखवा.	
प्र.२.	थिअरीवरआधारीत प्रश्न	२०
	१) सक्शन होजवर माहिती लिहा. २) शिडीचे (Ladder) प्रकार लिहा.	
प्र.३.	ओरल	१०
प्र.४.	टर्म वर्क	१०